

Cursus Bouwhistorie avond 1

opengewerkte maquette van een bronstijd boerderij

zeer oude (helaas verdwenen) boerderij in Noordijk bij Neede foto rond 1900

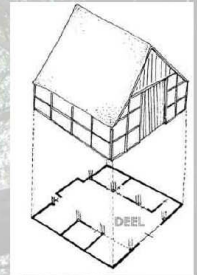
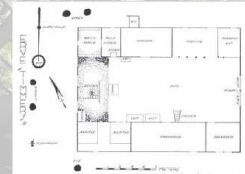

Het losse hoes

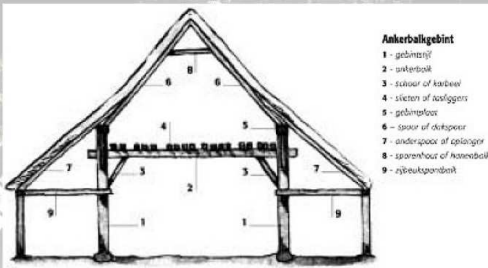
De oudste boerderijvorm die daadwerkelijk nog aanwezig is in Nederland

In het Oosten van het land de gebruikelijke boerderij vorm tot circa 1800-1850

Nagenoeg elke boerderij waar eiken gebinten op de deel staan is van oorsprong een loss hoes geweest

Kenmerkend is het ankerbalkgebint

- Ankerbalkgebint**
- 1 - gebintstijl
 - 2 - ankerbalk
 - 3 - suboor of kantbeel
 - 4 - sietoor of loofgager
 - 5 - gebintvloer
 - 6 - spoor of dikspeer
 - 7 - onderpoort of eplinger
 - 8 - sporenhoes of reneestbil
 - 9 - rijkbeukpandok

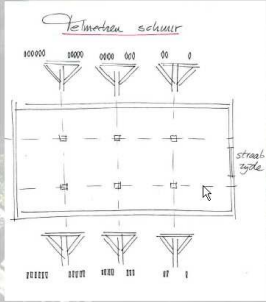
Het woongedeelte van de boerderij

Interieur 'Los Hoes' Hezinge bij Odmarsum

En het bedrijfsdeelte

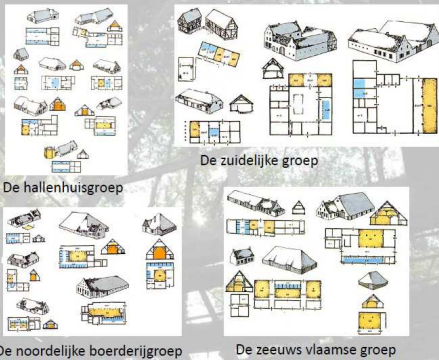

Hallenhuisboerderij

Van oorsprong is dit een langgerekt driebeukig gebouw met de deel in het midden en de stallen aan weerszijden. Typisch voor het hallenhuis is het ankerbalkgebint. Deze boerderijen waren ooit allemaal met stro of riet gedekt en hadden vakwerkwanden met leem. Toen de welvaart op het platteland toenam, werden de muren versteend en de daken voorzien van pannen

Bouwwormen en invloeden

De hallenhuisgroep

De zuidelijke groep

De noordelijke boerderijgroep

De zeeuws vlaamse groep

Kop-hals-romp boerderij

De kop-hals-romp is een boerderijtype dat veel voorkomt in Friesland en het westen en het noorden van Groningen. De boerderij heeft deze naam gekregen doordat de plattegrond doet denken aan een liggende koe. Hierbij is de kop het woongedeelte.

De Romaanse bouwstijl vloeit geleidelijk over in de Gotiek (1150-1500). De grootste openbaring in de Gotische tijd is de uitvinding van het gewelf

Voorbeelden van de Gotiek:

Het stadhuis van Gouda

De Neo-stijlen 1800-1920

Vanaf deze periode werden in Nederland ook veel boerderijen versteend en regelmatig voorzien van een voorhuis. Veel voorhuizen hebben wel iets van een neo-stijl mee gekregen, afhankelijk van de rijkdom van de boer.

De Kunst der Renaissance

Teruggrijpen naar de Klassieke Oudheid, antieke handschriften worden gevonden, onder andere van Vitruvius

Periode van 1500-1650

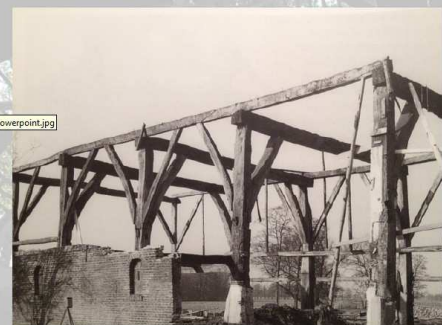

Ossemarkt Groningen

Gorinchem

Het Dekbalkgebint

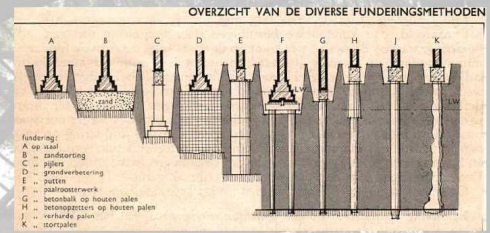

Mooie stijlkeuken met geglaazuurde stenen

achtergrond-powerpoint.jpg

De verschillende funderingsvormen die in Nederland bekend zijn

Schuur Boeijink, gebintstijlen op veldkeien gefundeerd

achtergrond-powerpoint.jpg

Groenlingen worden gestapeld in een veldoven

Muren

In de 19e eeuw werd de vakwerkwand langzaam maar zeker vervangen door gemetselde muren. De baksteen werd heruitgevonden in 1300.

achtergrond-powerpoint.jpg

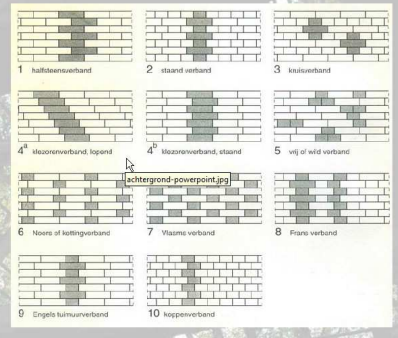

achtergrond-powerpoint.jpg

Originele vlamoven aan de Rijn bij Arnhem (Meinerswijk)

Bakproces temperaturen

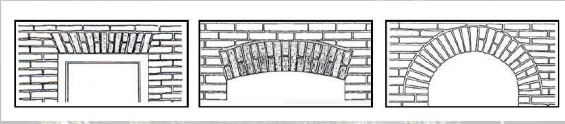
De stenen worden gebakken en het restvocht verdwijnt uit de groene steen.
 Bij 485 graden wijkt het kristalvocht (chemische verbinding met de klei)
 Vanaf hier wordt de steen hard.
 Tussen 800 en 900 graden ontstaan de rode stenen voor binnenwerk
 Tussen 900-1080 graden ontstaan de grauwe stenen voor buitenwerk
 Tot 1125 graden vloeien de poriën wat dicht en ontstaan de trasraamklinkers
 Boven deze temperatuur sinteren of verglazen de stenen (smelten)

De verschillende metselverbanden

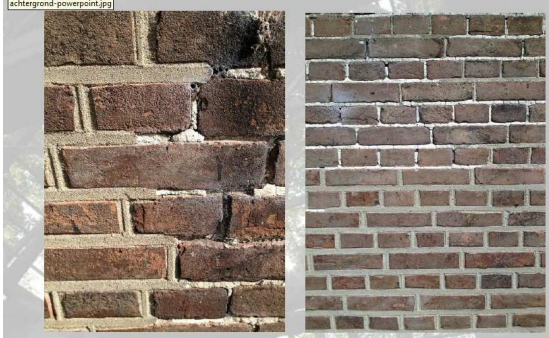
Benamingen van het metselwerk

strekse boog segmentboog halfrondboog

Als de lagen in het vlechtwerk afwijken, spreekt men van boerenvechtwerk

Zowel de kleur als de vorm is niet gelukt

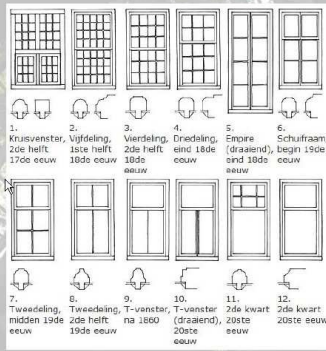

Scheuren in metselwerk veel voorkomend, wat te doen?

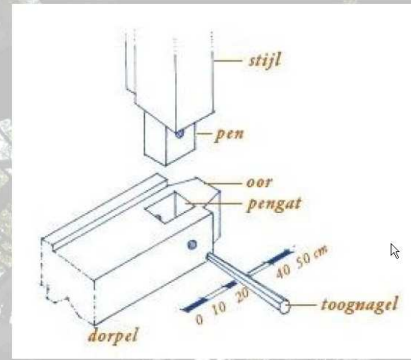

Een verholen goot onder de laatste pan tegen de gevel

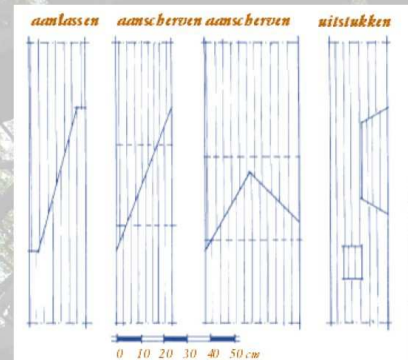
Kozijnen en ramen

Ramen uit verschillende periodes

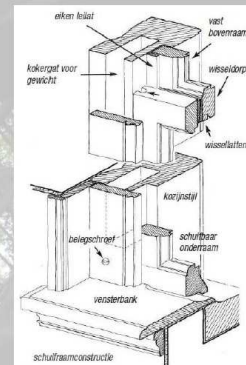
Hoekverbinding kozijn met toognagel

Benamingen voor de verschillende herstellingen

Luiken met hartje bovenin (klampen binnen of buiten?)

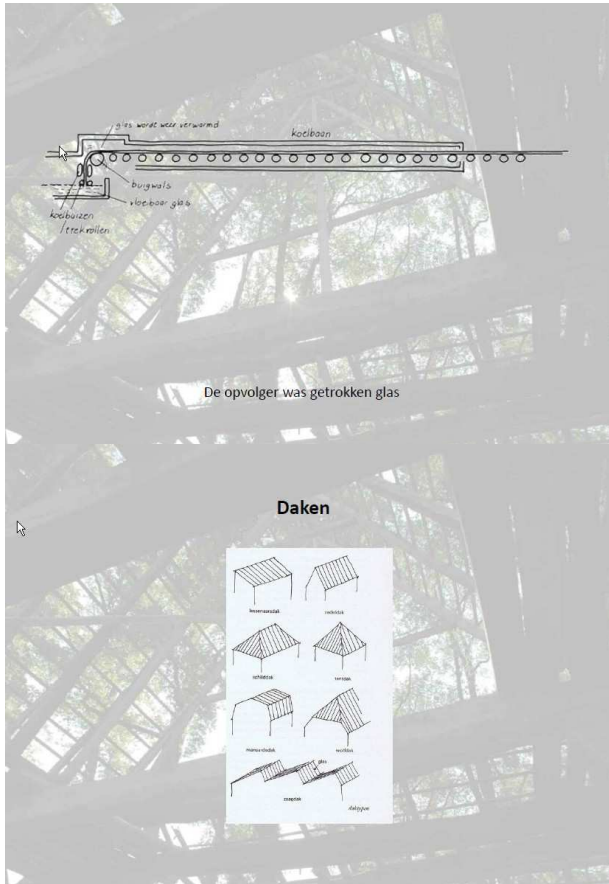
Opengewerkt perspectief van een schuifraam constructie

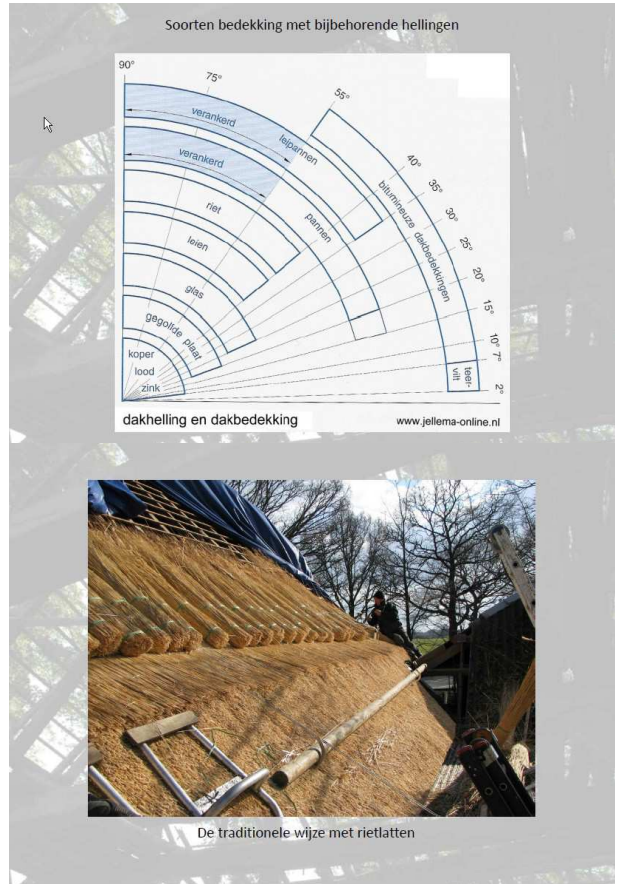
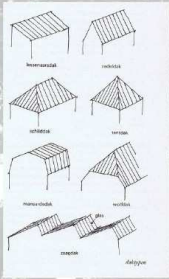
Aanscherpen van een deur

Ontwikkeling van glas, het slingerglas

Daken

We kennen luchtkalk en hydraulische kalk

De duurdere, maar ook absoluut betere, sterkere en kleurvastere verven

Op alkydbasis, lijnolie en hoogwaardige pigmenten

Zorg dat het hout goed droog is! Niet geforceerd drogen
 Afnemen met een ammoniak oplossing
 Dan schuren, nog een keer licht vochtig afnemen en gronden
 Daarna minstens twee keer aflakken
 Niet aflakken tussen november en april
 Niet in de felle zon
 Uiteraard niet met (mot) regen (ook niet overdekt, te hoge luchtvochtigheid)
 Donkere kleuren om de 3 a 5 jaar controleren

Na-isoleren van boerderijen

PUR schuim aanbrengen

cellulose isolatie

PS vlokken

Luchtdichte zakken aanbrengen

naïsoeren van gevels, links is niet controleerbaar en de spouwventilatie is teniet gedaan. Riskante oplossing